

Jeg har derfor tilladt mig at yttre, at jeg, skjøndt jeg har hørt til Udvalget, dog ikke hører til Udvalgets Majoritet, altsaa ikke har deeltaget i den eenstemmige Indstilling.

Orsted: Det vil fremgaae af mine foregaaende Foredrag i denne Sag, at jeg ikke kan stemme for Lovudkastet. Dets første Paragraph vilde jeg ikke have Noget imod; men § 2, der paalægger Tiendeyderen en Tvang til at afløse den Forpligtelse, som hidtil hviler paa ham, ved en Pengebetaling, uagtet han ikke selv maatte finde sig tjent dermed, mener jeg at være unaturlig og ubillig. Jeg vilde dog have forsonet mig dermed, saafremt man vilde have gaaet ind paa det Endringsforslag, jeg stillede, at Tiendecommissionerne, idetmindste i nogle faa Aar, skulde holdes paa Statens Bekostning, saaledes nemlig, at Tiendens Afløsning skete uden Byrder for Tiendeyderne og da ogsaa uden Byrder for Tiendetageren. Men, naar man udsætter Tiendeyderne for at komme til at erlægge en Betaling til Tiendecommissionen, som navnlig, hvor Sagen kun angaaer enkelte smaa Tiendeydere kunde blive yderst byrdefuld, forekommer det mig, at man behandler dem uretfærdigt, og jeg kan derfor ikke stemme for Loven. Jeg anseer iøvrigt Loven med Hensyn til dens gavnlige Virksomhed for at være lidet betydende, da jeg ikke har nogen Tvivl om, at Naturaltiendens Afløsning paa den anordnede Maade vil, efter den store Fremgang, den har havt i den forbigangne Tid, og i Særdeleshed i Arrækken fra 1834 til 1848, foregaae, uden at nogen ny betænkelig Lovforskrift kommer til. Jeg skal henholde mig til, hvad jeg forud har udsiglet, og som fremgaaer af de meddelte statistiske Oplysninger, at der kun er en Niendedeel af det tiendeydende Hartkorn, med Hensyn til hvilket Naturaltiende ei er affaftet,

og at denne langtfra hviler paa dette, men at det er en Niendedeel af det tiendeydende Hartkorn, hvorpaa ingen formelig og Autoriteterne bekendt Afløsning har fundet Sted. Naar der er mangfoldige andre Tilfælde, hvor Tienden dog ikke ydes in natura, og hvortil, foruden mange andre, navnlig de Tilfælde høre, hvori Sognets Beboere selv eie deres Kirketiende, og der altsaa ingen Tiende virkelig ydes, der er den naturligtvis heller ikke afløst. Jeg skal iøvrigt blot bemærke, at, naar en året Taler har under et af de foregaaende Foredrag sagt, at der var omtrent 85,000 Tdr. Hartkorn her i Landet, der endnu ikke var afløst, saa er dette vel i og for sig ganske rigtigt. Men den, der ikke ret har opfattet Forholdene, kunde troe, at det stod i Modsigelse til det, jeg har anført, at der kun var $\frac{1}{9}$ af Landets tiendeydende Hartkorn, som endnu ikke var afløst, da 85,000 Tdr. er noget mere end $\frac{1}{9}$ af Landets tiendeydende Hartkorn. Men man maa vel lægge Mærke til, at der gives 3 Slags Tiender, Kirke-, Konge- og Præstetienden, og at disse Tiender ikke aldeles hvile paa det samme Hartkorn, men at der er nogen Forskjel i saa Henseende; og der er endnu langt større Forskjel paa Afløsningen, da en Tiende ofte er afløst og en anden ikke. Det er derfor, at i de statistiske Oplysninger hver Tiende er anført som en for sig bestaaende Størrelse og summeres sammen, og man har altsaa faaet et tredobbelt saa stort tiendeydende Hartkorn, som det, der virkelig eksisterer, saa at 85,000 Tdr. maae reduceres til en langt mindre Størrelse; der er omtrent 28,000 Tdr. virkelig tiendeydende Hartkorn, og dette stemmer fuldkomment overeens med det, jeg har anført, at der kun var $\frac{1}{9}$ af det tiendeydende Hartkorn her i Landet, hvoraf Naturaltienden ikke var fuldkommen og uforanderlig afløst.